

בנין הסודנות המסורת

ח'פה הטכניון

14.4.1954

- טובי אמני ישראל
- תזמורת רקודים
- רקודיות מפוארות
- זקוקין די-נור
- כל משחקי הדונה פרק
- גדגל ענק
- חדר אימים
- חדר מתחת למים
- בחירת מדכת הנשף
- בשתוף עם עתון "לאשה"
- אלפי הגרלות ופרסים
- גני נופש "יערות וינה"
- ועוד אפתעות לרוב

רכש לך שמחה!

לכל ימי חייך על ידי קניית מצלמה. לחובבי צילום, מקור שמחה לא אכזב בתצלומיהם. ומה קל ללמוד לצלם, ביחוד שמדריכים כל קונה מצלמה חנם. אפשרי גם בתשלומים.

פוטו-ברנד

חיפה, רחוב החלוץ 31

של הרוקח טכניק מעדן את יצור הפנים: מוריד את הנמשם, כתמי-משם, ופצע-יגרות מבהיר את העור המפיק: ת"א, רח' המלך ג'ורג' 54

פתרון החידון "חבל על המלים!"

- (1) היא עולה לו על הראש.
- (2) חסר לו בורג.
- (3) קיבל נקע בעין.
- (4) חבוב אף.
- (5) הבחור בגוש.
- (6) תפסיק לקשקש בקומקום.
- (7) נפל על הראש.
- (8) הוא עושה את עצמו.
- (9) שם אותו בכיס.
- (10) דופקים את השחורים.
- (11) מרימה את האף.

לשעבר של יומון "מפא"י, הדור, כאשר נתבע העתון לדין על ידי סלים סופי, חבר מושב נוח ימין.

באחד מלילות אוגוסט 1953 נגנבה פרטו של סופי מן הרפת, אשר ליד ביתו. הוא פנה למשטרה, הודיע שהפרה נגנבה על ידי מסתננים; אולם סכניו-שונאיו מסרו למשטרה הודעה אחרת לגמרי, טענו שסופי מכר את הפרה לשוק השחור. המשטרה עצרה אותו, האשימה אותו במסירת הודעה כוזבת, שיח' ררה אותו רק לאחר שהוברר כי השכנים כיזבו — ורק לאחר שהספיק סופרו הוריו של הדור לפרסם רשימה תחת הכותרת: "הודיע על מסתננים וגנב בעצמו".

סופי מיהר למערכת הדור, דרש התנצלות בכחב, נתקל בסירוב מוחלט, פנה אל עורכי-הדין ברור כגון וחובב פיינשטיין שהגישו נגד הדור תביעה על הוצאת דיבה.

הכרזה מפתיעה. כאשר נפתח המשפט, נוציגי התובע טענו כי הדור הנו עתון רציני ורב-תפוצה, יצא חיים שורה, שהיה עורך העתון באותה תקופה, בהכרזה מפתיעה: "אנו מכחישים שהגליון זכה באופן מעשי לתפוצה ניגברת ולעיון רחב".

בשבוע שעבר נסתים סוף סוף המשפט שנמשך ששה חודשים, ושבו השתתף מטעם הדור רק פקיד מוקד, חסר-מכויות. בפסק-דינו המנומק ציחה השופט המחוזי יוסף רוה על הדור לשלם 500 ל"י פיצויים לסופי, לשלם 150 ל"י שכר-טרחת-עורך-דין, לשאת בכל הוצאות המשפט.

אולם השופט לא הסתפק בכך, העיר ב"שולי פסק הדין: "הוכח זלוול מוחלט ב"התנהגות הדור, שלא התנצל, אף כי ניתנה ההזדמנות לכך". השופט התעלם, משום-כך, מהעובדה שאילו נאלץ הדור להתנצל על כל פרסומיו הכוזבים, לא היה נשאר לו מקום לשום חומר אחר.

משפט

על מזבח הצדק

ביום ששי שעבר, לאחר שמונה שבועות גדושי-מתיחות נסתים הסיכוב הראשון של המשפט, העלול להביא לידי כתיבתם מחדש של פרקיה-היסטוריה, לניפוץ אלילים נעוצים, להרס אגדות ולהשלטתה של האמת האכזרית.

אותה שעה כבר נשכחו סיבות המשפט לגמרי: לא היה זה עוד משפטו של מלכיאל גרינוואלד, שהושם בהשמצת ד"ר ישראל רודולף קסטנר כמשתף פעולה עם הנאצים; אולם בית הדין הפך לשדה-קרב, בו התנהל מאבק על קביעת דמותה של ההיסטוריה. עוד בראשית המשפט הוזכר שמו של יואל בראנד אחד מחברי הועדת ההצלה. בהירה שר בראנד נשכח מלב הקהל; אולם גם הסניגור, שמואל תמיר, וגם הקטיגור, אמנון תל, ידעו שהוא עלול להפוך לעד-מפתח בשלבו הסופי של המשפט — לעד שיוכל לאשר, או לסתור, את טענותיו של תמיר, שהמנהיגים הציוניים שיתפו פעולה עם הבריסים בארץ ישראל, בניגוד לאינטרסים של בני צמח.

הפסקה: לעולם לא! שמו של בראנד שב והופיע על דפי-העתונים. הופעתו במשפט הפכה לחדאת. כאשר טען תמיר שמשה שרת הסגיר אותו לידי הבריסים; אולם עדיין לא היה ברור איזה נד יומינו להעיד.

במשך שבוע ימים לחץ תמיר על תל: דרש ממנו לגלות אם יש בדעתו להביא את בראנד אל דוכן-העדים. תל שתק: הוא ידע שמועד פגרת-הפסח של בתי-המשפט הולך ומתקרב, ניסה להרחיב זמן.

תמיר רצה לשמוע דברים ברורים: אם לא יביא תל את בראנד, יביא אותו הוא עצמו אל דוכן-העדים. עוד לפני פגרת-הפסח. הוא טען כי יסודות מסוימים, אשר רצו למנוע את עדותו של בראנד, גנבו מבית-מסכים חשובים. הוא גילה שחברת שהם הציעה לבראנד עבודה על אחת מאוניותיה, נתכונה למנוע על ידי כך את הופעתו ב"משפט".

כאשר הוסיף תמיר שלחיו של בראנד נשקפת סכנה, קפץ תל מקומו חציע להביא את תמיר לבדיקה פסיכיאטרית, נאלץ להת"נצל בסופו של דבר.

היה ברור שתמיר לא השמיע את הנימוק היחיד לדרישתו להביא את בראנד לאולם-בית-הדין עוד לפני חג-הפסח. פגרת-הפסח היתה יכולה להיות שעת-כושר לזחיית ה"שיבות לזמן בלתי-מוגבל והשתתף המשפט, אשר לא היה צריך להתחיל בכלל. אולם

כאשר פנה כתב העולם הזה אל אמנון תל, כדי לברר אפשרות זאת, משך האחרון בכ"תפיו ופרץ בצחוק: "הפסקת המשפט? ל"עולם לא!"

פסק השופט: אם יש ברצונו של תמיר להביא את בראנד ללא דיחוי, עליו לחזק את ניבוקיו על ידי הצהרה בשבועה.

זה הסוד שלי. למחרת היום (יום רבי"ע), הביא תל את אשתו של יואל בראנד; האנסי, מי שהיתה יד ימינו של קסטנר, להעיד שקסטנר פעל ביושר והגינות. הוא אמר שקרוב לוודאי שהוא יביא גם את אהוד אבריאל ויחקור אותו קצרות. תמיר הציע להביא את העדים שלו מיד: העד הראשון שלו יהיה יואל בראנד.

טען תל: רציתי לקצר את המשפט, אבל אם רוצה חברי המלומד להביא את עדיו, אוכל גם אני להביא עדים נוספים.

תמיר הסכים למלא את בקשת השופט, למסור הצהרה בשבועה: הוא חיפש את יואל בראנד בתל-אביב, אך לא מצא אותו. בראנד נעלם. השופט ביקש מתמיר להתחין עד לסיום חקירתה של האנסי.

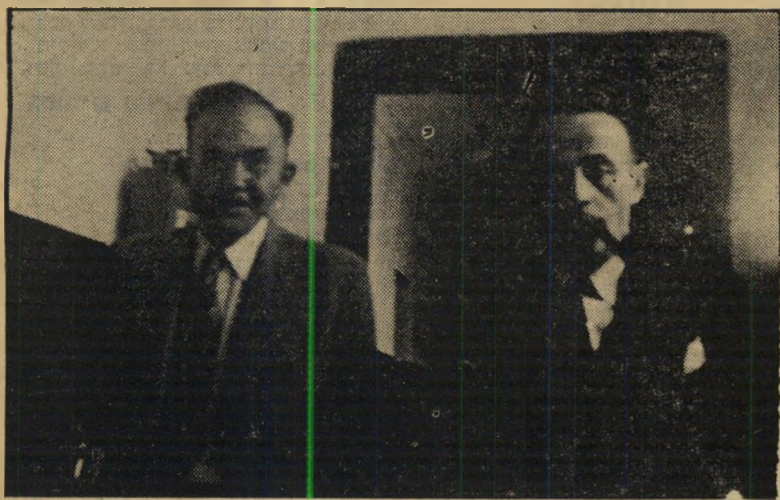
שירות מודיעין. איש לא שם לב לעדה

לחקירה נגדית. עתה נהפכה הקערה על פיה: תמיר השיג את כל החומר הדרוש לו ל"חקירת שתי-דעות".

בראנד הניח את ידו על התנ"ך ונשבע לומר את האמת, את כל האמת ורק את האמת. לא היתה זאת נוסחה סתמית. עיניו השחורות של העד ניבטו למרחקים. כאילו ראו את האמת במערומיה. הוא נראה רחוק מכל תכסיסיהם של הקטיגור והסניגור. דו"ב היה כי הוא הרגיש במלוא חשיבותו של הרגע, בו היה עליו לומר את כל האמת. זה לא היה קל.

תל הציג לו רק שתי שאלות: "ההיית חבר בוועדת ההצלה — כן, בן כמה אתה? ארבעים ושמונה. רב תודות." אפילו השופט היה מופתע. איש לא היה מאושר יותר מ"תמיר: הוא קיבל את העד, אשר שאף להשיג, לחקירת שתי-דעות. הוא לא החמיץ את ההזדמנות.

סיפור אנושי פשוט. סיפורו של בראנד לא היה מלא התרברבות, כסיפורים רבים אחרים שנשמעו במשפט. היה זה סיפורו האנושי הפשוט של יהודי, שחזה ב"השמדת המיליונים וניסה להצילם.

איש-מסתורין יואל בראנד (שמאל) *

שרת חיכה יום, יומיים

היה זה סיפורו של יהודי חסר אונים; אשר נפגש עם הרוצח הנאצי המנבח. אפילו עתה, בעמדו על דוכן-העדים, חיקה בראנד את קול הצורם של אייכמן: "אני מוכר לך דם תמורת סחורות, סחורות תמורת דם. כיליון יהודים תמורת 10000 מכוניות משא. גברים, נשים, זקנים, ילדים. במי מהם תרצה? דבר!" בראנד רצה להציל את כולם.

הוא סיפר כיצד שיגר אותו אייכמן עם הצעתו אל מחוץ לגבולות-גרמניה, אל מנהיגי היהדות בעולם, ציחה עליו לשוב במהרה ולהביא תשובה. אם יביא תשובה שלילית, או לא ישוב כלל, יושמדו היהודים עד האחרון.

בראנד יצא במטוס דיפלומטי גרמני ל"תורכיה, כדי להפגש עם נציגי הסוכנות. אולם שם נתבקש להבטיח בדרכו לסוריה: הבריסים סרבו להניח לשרת לצאת מת"חוס-פיקוחם. אהוד אבריאל ליווה את בראנד לסוריה, הרגיע אותו: "לא יאונה לך כל רע".

הגם אבריאל בנביאים? עוד ב"היותו באנקרה הוזהר בראנד על ידי מנהי"גים רביזיוניסטיים ודתיים, שהוא יאסר על ידי הבריסים, אך אבריאל הבטיח לו שהכל יעבור בשלום.

אולם כמחצית-השעה לפני הגיעם אל הגבול הסורי, אמר אבריאל לבראנד שיתכח כי הוא יאסר — ואם יאסר, עליו לדבר אך ורק בנוכחות נציגי-הסוכנות. אין ספק שהב"ריטים ירשו לו לעשות זאת.

כאשר נעצרה הרכבת בתחנה הסורית ה"ראשונה, יצא אבריאל לסדר משהו. כעבור דקות מספר הוצף הקרון קצינים בריטיים, ונבואתו של אבריאל נתקיימה: בראנד נאסר.

בראנד שוב שמע לעצתו של אבריאל: הוא הודיע לבריסים שהוא ידבר אך ורק עם נציגי הסוכנות היהודית. כאן נתקיימה נבואה שנייה של אבריאל: הבריסים קיבלו את דרישתו. הסינו אותו לביתו של קצין בריטי, מקום שם קיבל את פניו משה שרת: "אני

הניצבת על הדוכן. המתיחות הלכה וגברה. פתע לחשה סגניתו של תל, דבורה שקד, משהו מסתורי על אזנו של הקטיגור. אחר כמה ממקומה ועזבה את האולם. קסטנר קם והלך בעקבותיה. אריה מרינסקי, סגנו של תמיר, מיהר לצאת בעקבות השניים, חזר כעבור דקות מספר, לחש משקו על אזנו של תמיר. תמיר הסתכל בו בדממה, אחר ביקש מן השופט לשחררו לדקות מספר.

השופט, בנימין הלוי, הגהן בראשו; אולם תל קפץ על רגליו: "שירות המודיעין של תמיר כסר לו זה עתה שיואל בראנד נמצא בבנין. אני מוחה נגד כל פגישה בין תמיר לבין העד שלי".

תמיר: "אבל אני רוצה למלא את בקשת השופט ולמסור הצהרה בשבועה".

תל: "אני מוחה. בראנד הנו העד שלי, ואני רוצה שתמיר יתערב".

תמיר: "הוא עד על מצב בטחונו, או עד רגיל?"

תל: "עד רגיל".

תמיר: "אני שכח שהתביעה נכנעה ללחץ שלי ושעדותו של בראנד תישמע עוד לפני פגרת-הפסח".

השופט פסק שאין עוד צורך בהצהרה בשבועה.

האמת במערומיה. האנסי בראנד, ה"עייפה והמפוזרת במקצה, ירדה מעל דוכן-העדים. במקומה הופיע גבר נמוך-קומה, רחב-כתפיים, עגול-פנים, בעל שיער אדמוני. גם הוא נראה עייף: אולם פניו הביעו שלוה וכנות.

תל שלח בתמיר כבט מלא נצחון: הוא הצליח להביא את בראנד אל דוכן-העדים מבלי שתמיר יראה אותו. תמיר קם ממ"קומו: "עלי למסור הצהרה כדי למנוע כל אי-בהנה. במשך השבועיים האחרונים נפגשתי עם בראנד שבוע פעמים. שאלתי אותו אם הוא הוזמן להעיד, וכאשר השיב בשלילה ראיתי את עצמי חופשי לשוחח אתו ולקבל מידו מסמכים".

תל נודעזע: הוא רצה לשאול את בראנד כמה שאלות חסרות חשיבות, להניח לתמיר המופתע לחקור אותו מבלי שיהא לו חומר

* לידו, הקטיגור אמנון תל.